Hukuk Bölümü 2007/578 E., 2008/141 K.

"İçtihat Metni"

Davacı: Emel Elkt. İnş. Teks. Tur. İth. İhr. San. Tic. Ltd. Şti.

Vekili: Av. M. D., Av. B. D. Y.

Davalı: Başbakanlık Gümrük Müsteşarlığı, İstanbul Gümrük ve Muhafaza

Başmüdürlüğü Ambarlı Gümrük Müdürlüğü

Davacı Şirket vekili, Ambarlı Gümrük Müdürlüğü'nce 4458 ve 3065 sayılı yasalar uyarınca 1.3.2001 tarihli 4081 sayılı Serbest Dolaşıma Giriş Beyannamesi muhteviyatı eşya ile ilgili olarak; 11.10.2006 tarih ve 4514 sayılı kararla müvekkili şirkete verilen KDV farkından doğan 45.171,00 YTL tutarındaki para cezasının iptali istemiyle 13.11.2006 gününde adli yargı yerinde itirazda bulunulmuştur.

İstanbul 1.Sulh Ceza Mahkemesi; 1.3.2007 gün ve D.İş E:2006/215, D.İş. K:2007/53 sayı ile, uyuşmazlığın esası hakkında karar vermiş; davacı vekili bu karara itiraz etmiştir.

İSTANBUL 1. AĞIR CEZA MAHKEMESİ; 6.9.2007 gün ve Müt. No: 2007/332 sayı ile, İdari cezaya yönelik itirazın 5326 sayılı Kabahatler Kanununun 3.maddesi hükmüne dayalı olarak sulh ceza mahkemesince bakıldığı, halbuki anılan kanunun 3.maddesinin Anayasa Mahkemesince iptal edildiği, iptal kararının yürürlüğe girmesi için öngörülen 6 aylık sürenin de 22.1.2007 tarihinde sona ermesine rağmen yeni bir düzenleme yapılmadığı, bu durumda uyuşmazlığın genel hukuk ilkelerine göre çözümlenmesi gerektiği; 4458 sayılı Gümrük Kanununda yaptırımların kabahat olarak öngörüldüğü, buna ilişkin idari yaptırımlarında idari para cezası olarak tespit edildiği, anılan yasanın 244 maddesinde verilen para cezalarına karşı idari yargı mercilerine itirazda bulunabileceğinin açıklandığı, 2576 sayılı Bölge İdare Mahkemeleri kanunun 3410 sayılı kanunla değişik 6.maddesinde Vergi Mahkemelerinin görevlerinin belirtildiği gerekçesiyle itirazın kabulüne, İstanbul 1.Sulh Ceza Mahkemesince verilen 1.3.2007 tarih ve 2006/215 değişik iş esas ve 2007/53 karar sayılı kararın kaldırılmasına, Mahkemenin görevsizliğine, dava dosyasının mahkemesince görevli ve yetkili İstanbul İdare Mahkemesinden sayılan Vergi Mahkemesine gönderilmesine karar vermiştir.

Bunun üzerine, İstanbul 1. Sulh Ceza Mahkemesi'nin 7.8.2007 tarihli yazısı ile dava dosyası İstanbul Vergi Mahkemesine gönderilmiştir.

İSTANBUL 8. VERGİ MAHKEMESİ; 06.09.2007 gün ve E:2007/2120, K:2007/2018 sayı ile, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun "Görevli Olmayan Yerlere Başvuru başlıklı 9. maddesinin 3622 sayılı Kanunun 2. maddesiyle değişik 1. bendinde çözümlenmesi Danıştay'ın İdare ve Vergi Mahkemesinin görevlerine girdiği halde, adli ve askeri yargı yerlerine açılmış bulunan davaların görev noktasından reddi halinde bu hususta ki kararın kesinleşmesini izleyen günden itibaren otuz gün içinde görevli mahkemede dava açılması hususunun belirtildiği; aynı Kanunun 3.maddesinin 1.bendinde, idari davaların Danıştay, İdare Mahkemesi ve Vergi Mahkemesinin başlıklarına hitaben yapılmış imzalı dilekçelerle açılacağı; 2577 sayılı Kanunun "Dilekçelerin Verileceği Yerler " başlıklı 4. maddesinde dilekçeler ve savunmalar ile davalara ilişkin her türlü evrakın, Danıştay ve ait olduğu mahkeme başkanlıklarına ve bunları gönderilmek üzere İdari ve Vergi Mahkemesi başkanlıklarına, idari veya vergi mahkemesi bulunmayan yerlerde Asliye Hukuk Mahkemesi Hakimliklerine veya yabancı memleketlerde Türk Konsolosluklarına verileceğinin kurala bağlandığı; İdari Yargılama Usulü Kanununda İdare ve Vergi Mahkemelerinde açılacak davaya ilişkin dilekçelerin verilebileceği yerler sayıldığından, adli yargı yerlerinde görevsizlik kararı verilmesi üzerine 3.madde uyarınca İdare ve Vergi Mahkemelerine hitaben yazılmış usulüne uygun bir dilekçenin anılan 9. maddede öngörülen sürede 4. maddede sayılan yerlere verilmesi suretiyle davanın açılmasının gerektiği; bunun dışında görevsizlik kararı veren adli mahkeme tarafından usul yönünden görevli vergi mahkemesine dosyanın gönderilmesi şeklinde bir dava açma usulüne mevzuatta rastlanmadığı, dolayısıyla adli yargı yerince görevsizlik kararı verildikten sonra dosyanın gönderilmesiyle idari yargı yerinde dava açılmış sayılamayacağı; açıklanan nedenlerle, 2577 sayılı Kanunun 9. maddesine göre mahkemelerinde açılan bir dava ve 3. maddesine göre İdari Yargı Mercilerine hitaben yazılmış bir dilekçe olmadığından ve bu haliyle inceleme olanağı bulunmadığından dosyanın 1. Ağır Ceza Mahkemesine iade edilmek üzere İstanbul 1. Sulh Ceza Mahkemesine gönderilmesine karar vermiştir.

Sonuçta, dava dosyası İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığınca, 13.12.2007 gün ve 2007/8113 İç. Muh. No.lu yazı ekinde Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Ahmet AKYALÇIN'ın Başkanlığında, Üyeler: Erdoğan BUYURGAN, Ramazan TUNÇ, Habibe ÜNAL, O.Cem ERBÜK, Serdar AKSOY ve Muhittin KARATOPRAK'ın katılımlarıyla yapılan 05.05.2008 günlü toplantısında; Raportör-Hakim Taşkın ÇELİK'in 2247 sayılı Yasa'da öngörülen koşulları taşımayan başvurunun reddi gerektiği yolundaki raporu ve dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Ayla SONGÖR ile Danıştay Savcısı Gülen AYDINOĞLU'nun başvurunun reddi gerektiği yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Uyuşmazlık Mahkemesi Genel Kurulunun 13.10.1988 tarih ve 19958 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 11.7.1988 günlü, E:1988/1, K:1988/1 sayılı " Ceza uygulamasına ilişkin idari kararlar nedeniyle açılan davalarla ilgili görev uyuşmazlıklarının Uyuşmazlık Mahkemesinin Hukuk Bölümünde görüşülüp çözümlenmesi gerektiği hakkında" ilke kararında da ifade olunduğu üzere, kanunun öngördüğü bir ceza idarenin bir organı eliyle uygulanabiliyorsa bu genel ceza hukukunun değil, idare hukukunun bir müeyyidesidir. Bu tür cezalar, uygulama alanı itibariyle, idarenin kamu düzeninin sağlanması ve korunması görev ve yükümlülüğünün yerine getirilmesi amacına yönelik bir hukuki müeyyide niteliğini taşımakta olup; idari ceza uygulaması, konusu olan suçun niteliği, uygulayan merci ve uygulanan usul ile hukuki sonuçları itibariyle adli ceza uygulamasından farklılık göstermekte ve hukuki müeyyideler, esasen gerçek anlamda bir ceza sayılmamaktadırlar.

Hukuk uyuşmazlıklarında, görevli veya yetkili olmayan mahkemeye açılan davanın görev veya yetki yönünden reddedilerek dava dosyasının görevli veya yetkili mahkemeye gönderilmesi ancak aynı yargı düzeni içinde yer alan mahkemeler arasında olanaklı olup; bu hususa ilişkin H.M.U.K'nun 27. maddesiyle, İ.Y.U.K.'nun 15. maddesinin 1. fıkrası (a) bendinin ikinci cümlesinde yer alan "görev" kuralları, aynı yargı düzeni içindeki mahkemelerin işbölümü esasına ilişkin düzenlemelerdir. Oysa yargı yolunu değiştiren görevsizlik kararı verilmesi durumunda, görevli olduğundan bahisle farklı bir yargı düzeninde yer alan mahkemeye dava dosyasının gönderilebilmesine olanak tanıyan bir düzenleme bulunmamaktadır.

Göreve ilişkin kararın, işbölümü esasına göre veya yargı yolu bakımından verilmiş olması farklı sonuçlar doğurmaktadır. Şöyle ki;

işbölümü esasına göre verilen görevsizlik kararı sonucu dava dosyasının görevli mahkemeye gönderilmesi durumunda; dava başvuru tarihi itibariyle görevli mahkemede açılmış sayılmaktadır. Yargı yolunu değiştiren görevsizlik kararı verilmesi durumunda ise; görevli olduğu işaret edilen yargı yerinde, bu yargı yerinin uyguladığı usul kurallarına uygun olarak yeniden dava açılması zorunlu bulunmaktadır.

Bu bağlamda, adli yargı yerince yargı yolu bakımından görevsizlik kararı verilerek dava dosyasının görevli olduğu işaret edilen idari yargı yerine gönderilmesi üzerine, bu yargı yerince, İ.Y.U.K.'nun 3 ve 9. maddelerinde öngörülen usule uygun şekilde Mahkemelerinde açılmış bir dava bulunmadığı nedeniyle adli yargı yerine ait dava dosyasının Mahkemesine iade edilmiş olması, yukarıda yapılan tespite uygun düşmektedir.

2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş Ve İşleyişi Hakkında Kanunun 14. maddesine göre; olumsuz görev uyuşmazlığının bulunduğunun ileri sürülebilmesi için adli, idari veya askeri yargı mercilerinden en az ikisinin tarafları, konusu ve sebebi aynı olan davada kendilerini görevsiz görmeleri ve bu yolda verdikleri kararın kesin veya kesinleşmiş olması gerekmekte; bu uyuşmazlığın giderilmesi istemi ise, hukuk uyuşmazlıklarında ancak davanın taraflarınca ileri sürülebilmektedir. Aynı Yasanın 27. maddesinde ise, Uyuşmazlık Mahkemesinin, uyuşmazlık çıkarmaya veya görev uyuşmazlıklarına ilişkin istemleri önce şekil ve süre açısından inceleyeceği; yöntemine uymayan veya süresi içinde ileri sürülmemiş istemleri reddedeceği kuralına yer verilmektedir.

Olayda, İstanbul 1.Sulh Ceza Mahkemesi'nce davacının itirazının reddedildiği ve itiraz mercii olarak gösterilen İstanbul 1. Ağır Ceza Mahkemesince, Mahkemenin görevsizliği yolunda karar verilmiş ise de; İstanbul 8. Vergi Mahkemesinin kararı, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 3 ve 9. maddelerinde öngörülen usul ve yönteme uygun şekilde dava açılmadığı nedeniyle dosyanın Mahkemesine iadesi yolunda olup, ortada olumsuz görev uyuşmazlığı doğmasına neden olacak şekilde idari yargı yerince göreve ilişkin olarak verilmiş bir karar bulunmamaktadır.

Diğer taraftan, olumsuz görev uyuşmazlığının bulunması halinde, 2247 sayılı Yasanın 14. maddesine göre bu uyuşmazlığın giderilmesi istemi, hukuk uyuşmazlıklarında ancak davanın taraflarınca ileri sürülebileceğinden, yargı yerlerince anılan 14. madde kapsamında oluşan olumsuz görev uyuşmazlığının giderilmesi için re'sen Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulabilmesine olanak bulunmadığını da belirtmek gerekir.

Belirtilen nedenlerle, 2247 sayılı Yasanın 14. maddesinde öngörülen koşulları taşımayan ve yöntemine uygun bulunmayan başvurunun anılan Yasanın 27. maddesi uyarınca reddi gerekmiştir.

SONUÇ: 2247 sayılı Yasa'nın 14. maddesinde öngörülen koşulları taşımayan ve yöntemine uygun bulunmayan BAŞVURUNUN, aynı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca REDDİNE, 05.05.2008 gününde OYBİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.